

FÖRENINGEN
NORDEN

Föreningen Norden 100 år

Riktlinjer 2019-2020

1.0 VISION OCH INRIKTNING

Föreningen Norden har i vår tid stora möjligheter. Beslut som FN:s hållbarhetsmål och statsministrarnas utmaningar på den globala arenan i nordiska ministerrådet. Ett nytt lagstiftningsarbete är aktiverat av Norge. Mer pengar ges för utbyte i Nordplus och Erasmus. Kulturstödets förnyas med kulturkontakt Nord. En ökad nordisk aktivitet i kommuner och regioner, samt i förbund och nätverk, är några exempel som stödjer föreningens Nordens ändamål att främja och öka samarbetet inom och gentemot omvärlden.

Varje medlemsorganisation har möjlighet att i sin verksamhet utarbeta en strategi för att tillvarata dessa och andra möjligheter utifrån sin vilja och kapacitet. I detta syfte kommer det centrala stödet att regionaliseras och kopplas samman med mötesplatser, mer folkbildning, ökat resande, förnyat vänortsarbete, fler studiebesök och samarrangemang. Det gäller också på nationell nivå.

Föreningarna Nordens Förbunds vision utgår från att skapa ett starkare Norden för alla medborgare och arbeta för en mer integrerad region/Nordisk förbundsstat samt att globalt stärka Norden som region. De värden som anges är tillit, frihet under ansvar, öppenhet och inkludering, tolerans, jämställdhet, demokrati samt respekten för traditionen att föra dialog med medborgarna i de demokratiska institutionerna.

Utifrån de gemensamma värden och den vision som gäller för Föreningarna Nordens Förbund har Föreningen Norden utvecklat sin vision, inriktning och verksamhetsplan. Visionen är att alla medborgare och organisationer i Sverige kan och vill samarbeta inåt och utåt Norden.

2.0 EN KORT BAKGRUND

Norden – svensk förening för nordiskt samarbete, bildades 1919. År 2019 fyller föreningen 100 år. Föreningen har sedan dess bildande varit en partipolitiskt och religiöst obunden organisation, öppen för alla som delar dess ändamål och värden. För de som vill engagera sig, arbeta med nordiska frågor och nordiskt samarbete inom Sverige och gentemot omvärlden. Så här skrevs om föreningen i dess begynnelse:

"Samtliga föreningar hava, enligt första paragrafen i sina stadgar, till syfte att söka fördjupa känslan av samhörighet de nordiska länderna emellan, att utveckla deras ekonomiska och kulturella förbindelser och att överhuvudtaget främja det inbördes samarbetet mellan Nordens folk" (Waldemar Langlet)

I mitten av 1900-talet utvecklades föreningen till en internationell rörelse på en nordisk grund. Syftet har alltid varit att värna och utveckla bland annat demokrati och fred, samarbete och öppenhet. Föreningsarbetet har sedan dess start präglats av bildningsverksamhet, främjande och kulturellt arbete i dess bredaste betydelse genom möten och nätverk för kunskap, resor och vänorter, folkbildning och nordisk

politik. Allt för att underlätta vardagslivet för befolkningen i Norden.

Även idag bedriver lokalavdelningar och distrikt runt om i Sverige en bred verksamhet utifrån medlemmarnas önskemål: medlemsaktiviteter, vänorter, resor, studiecirklar, föreläsningar och diverse arrangemang. Samverkande medlemmar, på nationell nivå, är delaktiga i nordiska förbund eller nätverk. Föreningen Norden samverkar med systerorganisationer i de nordiska länderna genom federationen Föreningarna Nordens Förbund och medverkar i olika samarbetsprojekt över hela Nord- och Östeuropa.

3.0 OMVÄRLDEN

Norden liksom världen i övrigt förändras av starka samhällspåverkande trender.

- **Demokrati, tillit och teknologi**

Den teknologiska utvecklingen påverkar både positivt och negativt vår tillit till samhället och möjligheten att påverka det. Genom digitala tjänster skraddarsys den information som når oss och vi delar inte längre samma rum för information och debatt. Samtidigt ger sociala medier en fantastisk möjlighet för alla att dela och sprida sina tankar och idéer. Det demokratiska samhället utmanas i att finna former för att ta tillvara ett brett och aktivt medborgarengagemang på nätet. Samtidigt som demokratins förutsättningar att skapa förståelse för komplexa samband utmanas av filterbubblor och fake news. De nordiska demokratierna har växt fram ur människors organisering och den lokala föreningsverksamheten har varit både en demokratiskola och grogrund för tillit mellan människor och till samhällsinstitutionerna. Artificiell intelligens leder oss in i en ny period av strukturomvandling där robotiseringen förändrar även tjänste- och kunskapssamhället. Det är en omställning som går betydligt fortare än den mellan jordbruks- och industrisamhället. Som en följd av bland annat detta upplever befolkningen en viss osäkerhet och oro inför framtiden. En oro som kan och bör mötas med utbildningsinsatser och samverkan inom civilsamhället.

- **Klimatpåverkan och geopolitiska konflikter**

Klimatpåverkan blir allt mer påtaglig och bidrar till konflikter och migration världen över. De nordiska länderna är världsledande i arbetet med klimatomställning samtidigt som Norden inom många områden som hållbar konsumtion och transporter tillhör de som är sämst i klassen. Klimatet är den fråga som unga känner störst oro inför. Säkerhetspolitiskt förändras situationen snabbt och skapar stor osäkerhet samtidigt som det långvariga Nordiska samarbetet fördjupas och bidrar till stabilisering. Europeiska Unionen står inför flera utmaningar, med Brexit och effekter av en växande nationalism. Ett vitaliserat och effektivt mellanfolkligt nordiskt samarbete kan också bidra till att

öka det nordiska mellanfolkliga utbytet inom den Europeiska Unionen och Östersjöregionen.

- **Växande sociala klyftor**

Den nordiska välfärden och trygghetssystemen har bidragit till att de nordiska länderna är i toppen av jämlikhet. Samtidigt de sociala klyftorna ökat i allt snabbare takt under de senaste decennierna, samtidigt som en förändrad demografi bidrar till ökade vård- och omsorgskostnader liksom en ökad invandring utmanar utbildningssystem och arbetsmarknadspolitik. Hur ska den framtida välfärden och tryggheten för de som idag är unga säkras i de nordiska länderna?

- **Samhällsbudskap**

Ett hållbart och demokratiskt framtida Norden genom barn och ungas delaktighet i gränsöverskridande lösningar och breddat samarbete.

4.0 FÖRENINGEN NORDEN 100 ÅR

Denna verksamhetsplan är tillika en kampanjplan för Föreningen Norden 100 år. All verksamhet ska på något sätt präglas av jubileumsåret.

Särskilda insatser utöver ordinarie av jubileet präglad verksamhetsplan kommer ske i form av

- En särskild grafisk profil "Föreningen Norden 100 år" och en därtill knuten kommunikationsplan med ett utåtriktat arbete
- Inåtriktat medlemsarbete inklusive material
- Jubileumsseminarium och mingel i Stockholm, mars 2019
- Seminarium och jubileumsmiddag Köpenhamn, 15 april 2019
- Aktiviteter i Almedalen
- Förbundsmöte i Föreningarna Nordens Förbund med boksläpp om "Demokratin i Norden", september 2019
- Aktiviteter på bokmässan
- Utställning bokutgivning under 100 år
- Digitala uppsatser skrivna av Tjänstemännens och akademikernas arkiv (TAM), plus bildarkiv
- Sidevent på Nordiska rådets session, oktober 2019
- En sociala media marknadsföring
- Samordning av de nordiska tidningarnas design och layout

Fyra framtidspaket lanseras/påbörjas

1. Ihop med Pohjola Norden och berörda fonder sker en satsning på skolbarn och unga, genom utökade kontakter med lärare och framtagande av fortbildningar för att aktivera de områden som läro- och kursplaner har om

Norden. I detta ligger också ett utökat samarbete med berörda förbund.

2. Ihop med Pohjola Norden sker en digital utveckling. Knutet till det är en utveckling av ett nätverk kring nordisk bildning. I samband med det sker en utökad samordning med studieförbund, FHSK och biblioteksförbund.
3. Ihop med systerorganisationer sker en samordning kring Norden i skolan och i Sverige ett nytt nationellt utvecklingsprogram för skol- och biblioteksmedlemmar
4. Fokus ligger på lokal och regional utveckling, kring mötesplatser och förnyat utbyte mellan kommuner, föreningar och skolor. Det omfattar förnyat vänortssarbete och konkret samarbete kring olika tematiska frågor. Med detta följer en decentralisering/regionalisering av föreningen Nordens arbete. De nationella samverkande medlemmarna och parterna bjuds in för att aktivera sina lokala och regionala organisationer i ett förnyat mellanfolkligt samarbete och utbyte.

5.0 LOKALAVDELNINGAR

Föreningsmål

- Medlemsmål: 1000 nya medlemmar. I snitt 8 medlemmar per avdelning.
- Mål ledarrekrutering: 100 nya ledare: I snitt 1 per avdelning.

Föreningen Norden 100 år och den önskade utvecklingen synliggörs på årsmöten och medlemsmöten, i utåtriktade aktiviteter och öppna seminarier under kulturmånaden med gästabud och Nordens dag, SommarNorden, med vänortsutbyten, resor och andra arrangemang samt Litteraturmånaden med bland annat nordisk litteraturveckan. I publikationer såsom Nordens Tidning, Facebook och hemsida som stödjer lokal och regional exponering och utveckling, samt jubileumsåret

Den synliggörs också i kontakter med beslutsfattare och opinionsbildare för utveckling av lokala mötesplatser, förnyelse av vänorter/samarbete och utbyte över gränserna, ledar- och utvecklingsprogram som stödjer utvecklingen och därtill en tydlig roll för lokalavdelningarna i samspel med kommunerna.

En utbildningsorganisation är klar i samverkan med distrikten/regionerna sommaren 2019. Särskild satsning på ledarförsörjning och start av ledarutbildningar hösten 2019. Utbildningsmaterial används från samverkande studieförbund.

Lokalavdelningar uppmärksammas genom samarbete med Föreningarna Nordens Ungdomsförbund för att stärka ungdomens delaktighet i nordiska frågor och verksamheter.

Löpande service och utveckling sker gällande medlemsregister, avgifter, hemsida, möten med andra till exempel kommunerna och informationsmaterial.

6.0 DISTRIKT

Distrikten ska synliggöra Föreningen Norden 100 år i sina relationer till andra distrikt, landsting, regioner och länsstyrelser. Distrikten samverkar för att stödja och utveckla lokalavdelningarna, genomföra regional utåtriktad kommunikation om Föreningen Norden 100 år, samarrangera vissa medlemsaktiviteter, öppna seminarier och ledarutbildningar. På samma sätt som för lokalavdelningarna kommer ett nationellt stöd finnas för regionala mötesplatser och utbildningar med intressenter gällande ett ökat nordiskt samarbete.

7.0 SAMVERKANDE MEDLEMMAR

På nationell nivå finns det idag 62 samverkande medlemmar. Minst fyra seminarier/mötesplatser ska anordnas per år för samverkande medlemmar. De samverkande ska till större arrangemang där föreningen har utställning eller annan aktivitet. Samtliga samverkande medlemmar ska erbjudas delta i "Nordiska Nätverk" och "Nordisk Bildning", som två nya plattformar för nordiska samlingsorganisationer och nätverk (ca 900 st). Berörda samverkande medlemmar och andra förbund erbjuds vara delaktiga i föreningens fyra strategiska satsningar (se under avsnitt 4 ovan)

Ett särskilt arbete kommer att organiseras kring det nordiska och internationella arbetet knutet till "Baltic Sea NGO Network".

Syftet med att skapa relationer på "förbunds nivå" är att stärka den gemensamma kraften att påverka opinion och beslutfattare nationellt och internationellt samt att få samverkande förbundsorganisationer att engagera sina egna distrikt och lokala föreningar att samverka med Föreningen Nordens regionala och lokala organisationer.

8.0 SKOLMEDLEMMAR

Alla skolor ska nås genom ett utskick om det nordiska samarbetet och Föreningen Norden 100 år. I utskicket ska även meddelas att medlemskapet (om fullmäktige så beslutar) är knutet till föreningen Norden i Sverige, nationellt, och vad det innebär. Det nationella utbildningsnätverket ska särskilt lyftas fram där samverkan med Pohjola Norden och berörda fonder om skol- och lärarfortbildningar kommer att utvecklas.

Årscykeln med kulturmånad, gästbud och Nordens dag, Sommar Norden och Litteraturmånaden är tre bra perioder för aktiviteter kring nordiskt samarbete och Föreningen Norden 100 år.

Föreningarna Nordens Förbund driver projektet Norden i skolan, som bistår lärare i sitt arbete genom att bidra med gratis material med nordisk fokus.

Föreningen har fått ansvar för prioriteringsområde utbildning inom Östersjöstrategin. Det omfattar utbildning, anställningsbarhet, den sociala dialogen mellan parterna, migration och arbetskraftens rörlighet. Arbetet sker på alla nivåer och knyts samman med skolornas vänortsutbyte, ledar- och utvecklingsprogram och utbildningsnätverk.

9.0 BIBLIOTEKSMEDLEMMAR

Biblioteken är viktiga arenor för att sprida kunskap om Norden, men också för att skapa en känsla för språk, kultur och livet i Norden. Bibliotekens roll för läsvanor, språk och demokrati är mycket viktiga och bör därmed stärkas.

Alla bibliotek ska nås genom ett samarbete med Svenska Biblioteksförbundet om det nordiska samarbetet och Föreningen Norden 100 år.

1. I informationen meddelas att medlemskapet (om fullmäktige så beslutar) är knutet till Föreningen Norden i Sverige, nationellt, och vad det innebär.
2. Den planerade fortbildningen våren 2019 med Kulturkontakt Nord och Biskops Arnö
3. Förmå biblioteken att med lokalavdelningar anordna öppna seminarier om nordiskt samarbete och Föreningen Norden 100 år, under kulturmånad i mars med gästbud och Nordens dag.
4. Uppmärksamma Föreningarna Nordens Förbunds gemensamma bok "Demokratin i Norden"
5. Förmå biblioteken att under litteraturmånaden i november med litteraturveckan anordna öppna seminarier om nordiskt samarbete och föreningen Norden 100 år tillsammans med lokalavdelningarna.

10.0 SAMARBETE MED FOLKHÖGSKOLAN BISKOPS ARNÖ

Ett särskilt samarbete bör ske med Biskops Arnö för att uppmärksamma Föreningen Norden 100 år. Det kan utsträckas till att gälla "de nordiska pärlorna" och samverka med systerorganisationerna.

Biskops Arnös sommarkurser kan uppmärksamma Föreningen Norden 100 år och en särskild skollärover utbildning och biblioteksutbildning kan samarrangeras och genomföras. Biskops Arnö bjuds in att samverka kring "nordisk bildning" och i den samverka som ska ske med Pohjola Norden i strategiska satsningar (se avsnitt 4 ovan).

11.0 FONDVERKSAMHET

Föreningen Norden administrerar de två bilaterala nordiska fonderna i Sverige:

- Svensk-isländska samarbetsfonden
- Svensk-danska kulturfonden

Ansvaret omfattar att administrera fonderna, ta hand om ansökningar och fondstyrelsebeslut. Fonderna har kontaktats för att samverka kring Föreningen Norden 100 år.

12.0 PROJEKTVERKSAMHET

Föreningens projekt- och uppdragsverksamhet utvecklas inom ramen för ändamålen, inriktningsprogram, uppdrag och denna verksamhetsplan. Det är sålunda tre stora områden som berörs; samhällsutveckling, föreningsutveckling och administrativ utveckling. Det är viktigt att det finns en koppling mellan projekt och föreningens ändamål och dess medlemsorganisationer.

Alla projektdeltagare ska uppmärksamma "Föreningen Norden 100 år."

13.0 SAMVERKAN MED DET OFFENTLIGA NORDEN

Samverkan med Sveriges regering, UD, övriga departement och myndigheter sker genom deltagande på möten, både nationellt och på nordisk nivå samt genom förberedande och verkställande tjänstemannamöten. Föreningen Norden har en viktig uppgift i att informera om beslut och pågående arbete i det officiella nordiska samarbetet samt att kanalisera folklig kritik och önskemål tillbaka till det offentliga Norden.

I all samverkan och i all myndighetskommunikation ska det nordiska samarbetet och Föreningen Norden 100 år exponeras.

14.0 SAMVERKAN MED FÖRENINGARNA NORDENS FÖRBUND

Inom Föreningarna Nordens Förbund, kommer samverkan ske gällande Föreningen Norden 100 år.

Föreningarna Nordens Förbund är ett samarbetsorgan för de nationella Föreningarna Norden och har till huvuduppgift att samordna föreningarnas gemensamma intressen i arbetet med att stärka det folkliga nordiska samarbetet på alla områden. Idag finns det en gemensam strategi och en gemensam kommunikationsplattform.

Det pågår samtal inom Föreningarna Nordens Förbund om:

- Tidningssamverkan
- Utveckling av litteraturveckan
- Vidareutveckling av Norden i Skolan
- Vidareutveckling av Nordjobb
- Vidareutveckling av nordisk språkkoordination

Intäkter (Tkr)	Preliminär	Preliminär
	Budget 2019	Budget 2020
Medlemsavgifter	1 100	1 100
Statsanslag	8 000	8 000
Uppdragsintäkter (EU)	1 500	1 500
Verksamhetsanslag	400	500
Administration/hyresintäkter	3 222	3 525
Försäljning NT	1	1
Övriga intäkter	1	400
Finansiella intäkter	14	14
Summa intäkter	14 238	15 040

Kostnader (Tkr)

Personalkostnader	4 437	4 525
Uppdragskostnader (EU)	1 500	1 500
Lokalkostnader	4 000	4 500
Administrationskostnader	1 218	1 462
Allmänna kostnader	120	144
Årsanslag	800	670
Resor & sammanträden	420	400
Informationsverksamhet	1 000	850
Biblioteksverksamhet	75	75
Skol- & utbildningsverksamhet	100	100
Verksamhet lokalavdelningar / distrikt	600	600
Avskrivningar	214	210
Finansiella kostnader	1	1
Oföutsett	0	0
Nedskrivning andelar Arena Norden	0	0
Summa kostnader	14 485	15 037

Resultat **-247** **3**